

Universitätsbibliothek Wuppertal

Die homerische Textkritik im Alterthum

La Roche, Jacob

Leipzig, 1866

17.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-2176](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-2176)

A 802, 1086 τω ohne Accent. Merkel, welcher zuerst τώ geschrieben hatte, ist später mit Recht auf τῶ zurückgekommen. Die neueren Herausgeber des Homer schreiben durchgängig τῶ.

π.

239) νῖος, νῖι.

Herodian zu E 266 νῖος: προπερισπαστέον· ἀπὸ γὰρ εὐθείας ἐστὶ μὴ εἰρημένης τῆς νῖς, ἧς γενικὴ ᾧφειλεν εἶναι τρισύλλαβος ὡς μάντιος. αὕτη τοίνυν συναλοιφήν παθοῦσα καὶ δυσύλλαβος γενομένη βαρύνεται, ἧς ἀκόλουθος δοτικὴ „Νηληϊῶ νῖι εἰοικώς“ (B 20). O 138 προπερισπαστέον τὴν νῖος γενικὴν. προεἰρηται δὲ πῶς γέρονεν. Π 177 νῖι: διὰ τοῦ ἰ μόνου γράφεται ἡ τελευταία συλλαβή. διὸ περισπαστέον ὁμοίως τῶ „Νηληϊῶ νῖι εἰοικώς“ (B 20). εἰ μέντοι διὰ τῆς εἰ διφθόγγου ἐγράφετο, περιεσπᾶτο ἀπ' εὐθείας οὕσα τῆς υἱεύς, ὁμοίως τῶ „υἱεὶ ἐμῶκνυμόρω“ (Σ 458), vgl. Et. Mg. 775, 20; Cramer Epim. 419, 14.

Cramer A. P. I, 396, 10 und Bekker Anecd. 1219 κατὰ συν-αίρεσιν τοῦ ν̄ καὶ τοῦ ἰ εἰς τὴν νῖ διφθόγγον νῖος προπερισπᾶται ὡς παρ' Ὀμήρω „Τρώων ἱπποδάμων ἐξ Ἴλιου νῖος ἄποινα“ (B 230). ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ παθῶν οὕτως τοῦτο σχηματίζει. φησὶν ὅτι ἐστὶν νῖς διὰ τῆς νῖ διφθόγγου κατὰ τὴν παραλήγουσαν· τούτου ἡ γενικὴ νῖος, καὶ κατὰ συναίρεσιν τῶν δύο νῖ εἰς ἓν δηλονότι μακρὸν νῖος.

Statt υἱεὶ ἐκηβόλω X 302 dürfte vielleicht ursprünglich νῖ geschrieben gewesen sein, ebenso wäre Φ 34 νῖι Πριάμοιο möglich. ξ 435 hat Eustathius 1765, 57 νῖι statt υἱεὶ am Versende. Hermann zum Hymn. auf Apollo V. 48 will für Homer kein υἱεὶ gelten lassen und schlägt vor Σ 144, 458, Φ 34, X 302, λ 372, ξ 435 νῖι zu schreiben.

240) ὕμμες, ὕμμες³⁷⁴.

Anonymus περὶ πνευμάτων ed. Valckenaer p. 236 τὸ ν̄ πάσης λέξεως ἄρχον δασύνεται, οἷον ὑάκινθος, ὑβός, ὑγεία, ὕδωρ πλὴν τοῦ ὕμμες ἀντὶ τοῦ ὑμεῖς Αἰολικῶς. ἀλλὰ διὰ τὸν ἄνω ὀρθέντα κανόνα ὁ Τυραννίων παρὰ τῷ ποιητῇ ἐδάσυνε τὸ ὕμμες. Herodian zu A 335 ὕμμες: οὕτως φιλω-

³⁷⁴) Planer, Tyrannio p. 27.
J. La Roche, Homer. Textkritik.

τέον τὸ $\bar{\nu}$ τοῦ ὕμμε· ἢ γὰρ λέξις Αἰολική. *A* 249 αἱ κ' ὕμμιν: οὕτως τὸ αἱ κ' ὕμμιν διὰ τοῦ $\bar{\kappa}$ δεῖ συναλείφειν. ἔστι γὰρ Αἰολική ἢ ἀντωνυμία. Eustath. p. 951, 8 ἢ δὲ τοῦ ὕμμι ἐνταῦθα ψίλωσις καὶ ὀξύτόνησις καὶ ἢ ἐν αὐτῷ διπλόη τοῦ $\mu\bar{\nu}$ καὶ ἢ ἐκκοπή τοῦ $\bar{\nu}$ Αἰολέων εἰσίν. Tyrannio wird also auch ὕμμι und ὕμμε geschrieben haben.

241) ὕπαί, ὕπαι, ὑπό³⁷⁵⁾.

Herodian zu *B* 824 ὕπαί πόδα: οὕτως ὕπαί, ὡς καταί και παραί. αἱ γὰρ προθέσεις ἐπανξανόμεναι διὰ τοῦ $\bar{\iota}$ φυλάσσοῦσι τὸν αὐτὸν τόνον. *Γ* 217 ὕπαί: ὡς εἰ καὶ ἐντελής ἦν, οὕτως ἀναγνωστέον, φυλάττοντας τῆς προθέσεως τὸν τόνον. *O* 4 ὕπαί δείου: ἢ ὑπό προθέσις ὕπαί ἐγένετο, ὁμοίως τῇ „ὕπαί πόδα νείατον Ἰδης“ (*B* 824). καὶ ἔστι τὸ ἐξῆς ὑπό δείου. οὕτω καὶ Ἀριστάρχος. διὸ παραιτητέον τὸν *Τυραννίωνα βαρύνοντα τὴν ὕπαί, καὶ ἠγούμενον ἀπὸ τοῦ ὕπαιθα εἶναι πάθος τὸ τῆς ἀποκοπῆς*. Aristarch und Herodian schrieben somit an diesen drei Stellen und ausserdem noch *K* 376 (ὕπαί δείου) und *A* 417 (ὕπαί δέ τε κόμπος ὀδόντων) ὕπαί, Tyrannio ὕπαι. Man kann an allen Stellen mit Ausnahme von *B* 824, *Γ* 217 und *A* 417 ὑπό schreiben, denn *O* 4 und *K* 376 ist die Länge des \bar{o} vor dem digammierten δείου gerechtfertigt und vor λιπαρός, λιγυρός, λαπάρη, λόφος, νέφος, ῥιπή genügt ebenfalls ὑπό, da theils der im Anlaut weggefallene Consonant theils die Liquida Position bildet. ὑπό δείου haben auch Et. Mg. 262, 9 und Bekk. Anecd 1209, die Handschriften alle ὕπαί. Der Venetus *A* hat ὑπό *B* 44, *K* 22, 132, *N* 615, Ξ 186, 414, Φ 12, *X* 307, Ψ 215, ὕπαί *O* 171, 625, *Π* 375, *T* 358, Ψ 874; Eustathius ὑπό *B* 44, *N* 615, Ξ 414, *T* 358, Φ 12, *X* 307, Ψ 215, ὕπαί *K* 22, Ξ 186, *O* 171, 625, *Π* 375. *T* 358, Φ 12, Ψ 874, Θ 192 p. 1447, 43 und 1591, 41. Ebenso schwanken die Handschriften zur Odyssee.

242) ὑπέρομορον, ὑπέρο μόνον³⁷⁶⁾.

Schol. MQ zu *A* 34 ὑπέρο μόνον: οὐ σύνθετον τὸ ὑπέρο μόνον· μόνον δὲ τὴν μοίραν (cit. λ 618). Schol. P zu ε 436 ὑπέρο μόνον: δύν εἰσὶ μέρη λόγου. Herodian zu *Γ* 30 ὑπέρο μόνον: Ἀριστοφάνης ὡς ὑπέροβιον, ἐν μέρος λόγου ποιῶν. καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης, ἐπεὶ ἀντὶ ἐπιρροήματος τοῦ ὑπερομ-

³⁷⁵⁾ Planer, Tyrannio p. 22. Beobachtungen über ὑπό, S. 1.

³⁷⁶⁾ Unterrichtszeitung für Oesterreich 1864, S. 46.

ως παρείληπται, ὁμοίως πληθυντικῶ τῶ „ἐνθα κεν Ἀργείοισιν ὑπέρομορα νόστος“ (B 155) ἐκεῖνο μέντοι ὑπομνήσω, ὡς ὅτι δύναται καὶ τοῦτο καὶ τὸ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα (α 35), λέγω δὲ τὸ „ὡς κε (sic) νῦν Αἴγισθος ὑπέρομορον“ κατὰ διάλυσιν ἀναγινώσκεισθαι (cit. T 336 ὑπὲρ μοῖραν). Schol. B Ἀριστοφάνησ καὶ οἱ πλείους ὑφ' ἐν προήνεγκαν τὸ ὑπέρομορον, ὡς ὑπέροβιον. Eustath. p. 1193, 58 τὸ δὲ ὑπέρομορον, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα φαίνεται, ἐν μέρος λογου Ἀρίσταρχος δέχεται ὁμοίως τῶ ὑπέροβιον, ὡς ἐπιρροημα ληφθὲν ἀντὶ τοῦ ὑπερομόως. ἔχει δὲ καὶ πληθυντικὸν ἐν τῶ „ἐνθα κεν Ἀργείοισ[ιν] ὑπέρομορα νόστος ἐτύχθη“, ὅμοιον τῶ „οὐ μὲν καλὰ χόλον [τόνδ'] ἐνθεο θυμῶ“ (Z 326) ἀντὶ τοῦ οὐ καλῶς. ἐγγωρεῖ δὲ καὶ κατὰ διάλυσιν ὑπὲρ μόρον γραφέσθαι. Apollon. Lex. 160, 18 ὁ μὲν Ἀρίσταρχος τὴν δευτέραν ὀξύτων ὑπερομόως ἀκούει „ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπέρομορον (Cod. ὑπὲρ μόρον) Ἀτρεΐδαο“. ὁ δὲ Ἡλιόδωρος ὡς δύο μέρη λόγου ὄντα προφέρεται, καὶ φησὶν ὑπὲρ τὸ καθήκον. Warum Herodian nicht gleich Apollonius und Eustathius den Aristarch genannt hat, sondern den Aristophanes, den er nur sehr selten erwähnt, ist auffallend. Der Grund mag vielleicht der sein, dass man es von Aristarch wusste, dass er ὑπέρομορον geschrieben hatte, nicht aber von Aristophanes. Eine Verwechslung beider Namen braucht man hier nicht anzunehmen. Eustath. p. 1386, 64 τὸ δὲ ὑπέρομορον συνθέτως ἐν ἐνὶ μέρει λόγου οἱ ἀκριβέστεροί φασι τῶν παλαιῶν, προπαροξύνοντες διὰ τὴν σύνθεσιν. Herodian zu B 155 ὑπέρομορα: οὕτως ὑφ' ἐν τὸ ὑπέρομορα κτλ. Dasselbe weitläufiger Cramer Epim. 422, 32 ff. Dort heisst es (423, 9) τὸ δὲ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα „ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπέρομορον Ἀτρεΐδαο“ ἀμφίβολον δύναται ἔχασθαι. δύναται γὰρ καὶ κατὰ παράθεσιν δύναται δὲ καὶ τρίτην ἀπὸ τέλους ἔχειν τὴν ὀξεΐαν, ὑπέρομορον, ἵνα ἐπιρροηματικὴ γένηται ἢ σύνταξις. Vgl. Cramer Epim. 419, 9; Et. Mg. 779, 35; Et. Gud. 542, 29.

Es schrieben also ὑπέρομορον Aristarch, Aristophanes, Ptolemaeus von Ascalon und die meisten anderen Grammatiker; ὑπὲρ μόρον Heliodor. Herodian schwankt un schlüssig zwischen beiden. Stellen: T 30, Φ 517, α 34, 35, ε 436; ὑπέρομορα B 155.

Der Venetus A hat T 30 ὑπὲρ μόρον, Φ 517 ὑπερομόρον, was auf dasselbe herauskommt. Die Handschriften zur Odyssee

haben meistens ὑπὲρ μόρον, nur Aug. Vind. 56, 307 zu α 34, 35 und Aug. Vind. 5, 50, 56, 133 zu ε 436 ὑπέρομορον. Eustathius kennt beide Schreibarten.

243) ὑσιπέτης, ὑσιπετήης.

Herodian zu M 201 ὑσιπέτης: Ἀριστάρχος ἐβάρυνεν εὐρών τὸ „ὠκνπέτα χρυσέησιν ἐθείρησιν“ (H 42) οὕτως κεκλιμένον τινὲς μέντοι ἐτόλμησαν ὡς τὸ „τιμῆς ἔσσαι“ (I 605), οὕτως ὑσιπετήεις (X 308, ω 538) ὑσιπετήης. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῦ τιμῆς εὐρομεν αἰτιατικὴν „καὶ χρυσὸν τιμῆντα“ (Σ 475), ἥτις ἐδίδασκε τὸ τῆς εὐθείας πάθος. ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐδὲν εὐρομεν τοιοῦτο, ἔνθεν ἐπέσθημεν τῷ Ἀριστάρχῳ. Et. Mg. 786, 7 Ἀριστάρχος ἐβάρυνεν εὐρών τὸ ὠκνπέτα τινὲς μὲν ἐτόλμησαν περισπᾶν τὸ ὑσιπετήης, εὐρόντες τὸ ὑσιπετήεις, ὡς τιμήεις τιμῆς. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῦ τιμῆς εὐρομεν τιμῆντα χρυσόν, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐδὲν εὐρομεν τοιοῦτου, ὅθεν ἐπέσθημεν Ἀριστάρχῳ. Eustath. p. 899, 54 τὸ δὲ ὑσιπέτης βαρύνεται κατὰ Ἀριστάρχον πρὸς διαστολὴν τοῦ ὑσιπετήης, ὃ δηλοῖ τὸν ἐξ ὕψους πεσόντα. οἱ δὲ περισπῶντες αὐτὸ ἐκ τοῦ ὑσιπετήεις, ὡς τιμήεις τιμῆς Αἰολικῶς, αἰγλήεις αἰγλήης, πιθανῶς μὲν ποιοῦσιν, ἐπικρατεῖ δὲ ὅμως ἡ τοῦ Ἀριστάρχου γραφή, dasselbe Philemon p. 178, 255. Vgl. auch die Citate bei Ameis zu v 243 Anh.

Stellen: M 201, N 822, v 243.

244) ὑψόσ', ὑψοῦ³⁷⁷⁾.

Didymus zu K 465 ὑψόσ' αἰείρας: διχῶς αἱ Ἀριστάρχου ὑψόσε καὶ ὑψοῦ. K 505 ὑψόσ' αἰείρας: διχῶς ὑψοῦ καὶ ὑψόσε. μ 249 ὑψόσ' αἰερομένων: ὑψοῦ διχῶς, die Handschrift hat ὑψόθεν statt ὑψοῦ, die Aenderung unterliegt keinem Zweifel. Dindorf wollte ὑψόθ' schreiben, hat aber damit das richtige verfehlt. Die Aristarchischen Ausgaben hatten also an diesen drei Stellen theils ὑψόσ' theils ὑψοῦ: diese Differenz wird daher auch an den übrigen Stellen bestanden haben, so bei ὑψόσ' αἰείρας T 325, ι 240, 340, vielleicht auch θ 375, μ 432 bei ὑψόσ' αερωθείς, bei ὑψόσ' αἰερόμενος Φ 307, ν 83, und bei ὑψόσ' αἰερόσθην Ψ 501. Ob sich aber dieselbe Differenz auch K 461, M 138, X 34 vorgefunden hat, muss dahingestellt bleiben.

³⁷⁷⁾ Didymus, S. 6.